

Міністерство культури України
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕАТРУ, КІНО І
ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО
засіданням приймальної комісії
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
протокол № 5 від «25» травня 2026 р.

 Інна КОЧАРЯН

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для вступників на освітньо-професійну програму

«Звукорежисура»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»
Вступ на основі	НРК6, НРК 7 (освітнього ступеня бакалавра, освітнього ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Програма затверджена на засіданні
кафедри звукорежисури
протокол № 12 від 12 травня 2026 р.
Завідувачка кафедри звукорежисури

 Наталія ДОМБРУГОВА

Київ - 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	2
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ	2
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ	3
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	6
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	7

ВСТУП

Мета вступного випробування (фахового іспиту) – виявлення рівня знань та вмінь вступників, які необхідні для опанування ними освітньо-професійної програми підготовки «Звукорежисура» за освітнім ступенем магістр.

Під час фахового іспиту вступник повинен продемонструвати високий рівень теоретичних знань з фахових питань, орієнтування в основній проблематиці галузі, володіти відповідною термінологією та інструментарієм. Виказати навички професійної та наукової роботи за обраною спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво», освітньо-професійною програмою «Звукорежисура».

Завданням вступного випробування є: оцінка глибини теоретичної та практичної фахової підготовки вступників; виявлення рівня практичних умінь і навичок щодо професійних функцій звукорежисера, визначення здатності застосування набутих знань, умінь і навичок:

- виконувати професійні функції звукорежисера;
- працювати з режисером над створенням звуко-зорових образів кіно та телефільмів.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит з ОПІ «Звукорежисура» передбачає опитування по білетах. Відповідаючи на питання білету, вступник повинен дати усну розгорнуту відповідь на три запропоновані питання, підкріпити теоретичні положення певними прикладами або проілюструвати теоретичне положення у практичному його втіленні. Також необхідно продемонструвати практичну аудіовізуальну роботу тривалістю 5-20 хв. Фаховий іспит проводиться в очному форматі (використання дистанційного формату може допускатися за рішенням Приймальної комісії для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або військовослужбовців) відповідно до Правил прийому до Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого в 2026 році.

Вступне випробування повинно визначити рівень теоретичної та практичної підготовки вступника, а також виявити наявність розвинутого слуху, професійної пам'яті на звукові та зорові компоненти кіно і телефільму, виявити здібності вступника до роботи звукорежисера.

Також на іспит подається **реферат з обраної теми для подальшого дослідження в рамках написання майбутньої магістерської роботи з ОПІ «Звукорежисура»**. Текст реферату має бути надрукованим з дотриманням правил синтаксису та орфографії, на одному боці аркуша формату А4. Обов'язково залишаються поля: зліва - 25-30 мм, праворуч – 10 мм, зверху, знизу – 15-20 мм. Шрифт Times New Roman 14; 1,5 інтервал.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Якість звуку у кіно і ТБ. Слухові відчуття при різних спотвореннях звуку.
2. Підготовчий період виробництва кіно-телефільму. Основні роботи. Створення звукової експлікації.
3. Основні теорії звукового вирішення кіно і ТВ фільмів .
4. Слуховий аналіз звукової партитури фільму. Оцінка якості звучання мови.
5. Щумоподавлювачі: різновиди, принципи дії, практичне застосування.
6. Блок-схема порогового шумоподавлювача. Графічне представлення дії шумоподавлювача.
7. Теорія функціонального звукового вирішення фільму. (За З.Ліссою) Основні функції.
8. Головні елементи художньої мови. Наголос, паузи, мелодика мови. Звуковий ритм. Робота над текстом перед записом.
9. Лімітування звукових сигналів. Блок-схема порогового лімітера.
10. Амплітудно-частотні характеристики лімітерів. Особливості роботи, сфери застосування.
11. Запобігання спотворень при використанні лімітерів та компресорів.
12. Поліфункціональність музики у фільмах.
13. Стилїстика мови. Побутова, театральна та кіномова. Диктор у кіно і на телебаченні, види дикторської мови.
14. Блок-схема компресора. Особливості використання та налаштування.
15. Головні функції шумів і музики на прикладі художніх кіно і телефільмів.
16. Запис і використання/редагування графіків автоматизації функцій при зведенні фонограм у звукових редакторах.
17. Характеристики різних систем та процесорів ефектів для шумоподавлення, видалення клацання, шуму вітру та інших акустичних перешкод. Практика роботи.
18. Розташування акустичних систем при прослуховуванні звуку. Оцінка якості звучання. Вплив прослуховування на кінцеву якість фонограм.
19. Частотне редагування запису мови, оцінка якості при різних видах коректування.
20. Смугова (багато смугова) компресія/лімітування. Практика роботи.
21. Інтегральний звукоряд у фільмах. Особливості використання шумів, фонів, музики, акустичної атмосфери.
22. Оцінка якості запису симфонічної музики. Поняття про музичний та акустичний баланси. Природній (ансамбль) і штучний музичний баланс.
23. Обладнання і умови для чистової синхронної зйомки кіно і відеофільмів. Переваги і недоліки таких зйомок.
24. Музично-драматургічні концепції звукового вирішення кіно і телефільмів.
25. Синхронність, асинхронність, паралелізм, контрапункт звуку і зображення у фільмах.
26. Фонотека шумова. Юридичні закони цитування шумів.
27. Музична фонотека. Юридичні закони використання музики.
28. Баланс мови і музики в художніх, документальних і науково-популярних кіно і телефільмах.

29. Звукозапис та оцінка якості запису камерної музики
30. Особливості запису мови у художніх кіно і відео фільмах. Синхронний чистовий та чорновий запис .
31. Робота звукорежисера з композитором і музичним оформлювачем. Підготовка фонограм до зйомок під фонограму. Принципи поділення на монтажні куски.
32. Техніка і практика тонування фільмів. Різні підходи до практики тонування. Особливості роботи з мікрофоном.
33. Міжнародні вимоги до дистрибуції фільмів. Дубляж і озвучування фільмів.
34. Перешкоди у трактах передач і запису. Фони і шуми.
35. Тонування і дублювання мови у фільмах. Художній і технічний аспекти.
36. Принципи та приклади використання лейтмотивів у музичній драматургії фільму. Лейтмотив і лейт-тембр. Пісня, як лейтмотив фільму.
37. Синхронний чорновий запис мови при зйомках кіно і телефільмів, техніка і практика роботи.
38. Тонування синхронних шумів. Імітація і штучне створення шумів.
39. Принцип монотематизму у музичній драматургії фільмів. Приклади з кіно і телефільмів.
40. Особливості роботи звукорежисера в театрі.
41. Види розсаджень та технологій запису симфонічного оркестру.
42. Використання пауз в драматургічному розвитку фільмів. Приклади використання.
43. Репортажні записи. Акустичні і орфоепічні аспекти підготовки до запису. Практика роботи з портативною аудіо і відеоапаратурою та ПТС.
44. Практика застосування процесорів динамічної обробки. Вибір часових характеристик.
45. Поліфонія звукових пластів у фільмах і телепередачах.
46. Репортажні записи. Вплив акустичних умов і фонів на запис. Негативні і позитивні фони, їх співвідношення з мовою.
47. Перезапис кіно і відео фільмів. Основні етапи роботи під час перезапису.
48. Музичні жанри кіно і телефільмів. Особливості запису музики для музичних фільмів і шоу.
49. Репортажні записи. Підготовлене і непідготовлене інтерв'ю. Передача у прямий ефір. Особливості роботи з технікою в прямому ефірі.
50. Види процесорної обробки звукових сигналів. Використання процесорів акустичної обробки звуку під час перезапису та прямого ефіру.
51. Основні концепції звукового вирішення фільмів.
52. Цифровий звукозапис. Техніка і практика роботи. Комп'ютерні програми для зведення і запису звуку.
53. Тонування мови у фільмах. Художній і технічний аспекти.
54. Принцип застосування дизайну звуку в кінематографі.
55. Особливості запису вокально-інструментальних ансамблів. Практика звукопідсилення на сценічних майданчиках.
56. Звуковий тракт каналу передачі при звукозапису і ефірній трансляції.
57. Психофізіологічна концепція звукового вирішення фільму.
58. Системи штучної реверберації. Параметри і налаштування.

59. Мастеринг звуку в кіно та на телебаченні.
60. Музичні жанри кіно і телефільмів. Особливості запису кіномузики.
61. Вибір технологічних процесів створення первинних фонограм художніх кіно і телефільмів.
62. Типові мікшувальні пульти студійної апаратури телебачення. Блок-схеми, елементи включення, управління, комутації.
63. Розробка мікшувального паспорту. Попередній перегляд фонограм після монтажу. Художні можливості перезапису фільмів.
64. Комп'ютерні програми для запису, монтажу та обробки звуку.
65. Використання психофізіологічного стресу Ганса Сельє в звуковому рішенні фільмів.
66. Музичний коментар у фільмах.
67. Процесорна обробка фонограм і види процесорів.
68. Принципи наскрізного симфонічного розвитку у музичній драматургії фільму.
69. Підготовчий період виробництва кіно-телефільмів. Основні роботи.
70. Програма Nuendo – можливості запису, монтажу та обробки звуку.
71. Амплітудно - частотна обробка звуку. Особливості застосування фільтрів та еквайзерів.
72. Зведення звуку у кіно і відеофільмах.
73. Акустичний стрес і сприйняття кінофільмів.
74. Фонотека музична і шумова.
75. Монтажно-тонувальний період виробництва кіно і відеофільмів.
76. Цифровий звукозапис: параметри, формати, стандарти. Історія розвитку цифрового звукозапису.
77. Поняття про аранжування та синтез звуку. Особливості створення музики для кіно і телефільмів.
78. Основні характеристики системи Dolby Digital 5.1
79. Стерефонічна система А/Б, X/Y, M/S.
80. Головні функції шумів у кіно і відеофільмах.
81. Особливості запису духових інструментів та оркестрів.
82. Природна і штучна реверберація. Використання акустичних ефектів при створенні звукозорових образів.
83. Запис струнно-смичкових музичних інструментів.
84. Панорамування у сучасних комп'ютерних програмах і мікшувальних пультах.
85. Програма Nuendo 5.1- можливості запису звуку.
86. Особливості запису вокальної музики. Запис хору.
87. Бінауральне сприйняття звуку людиною.
88. Основні поняття про психоакустику. Психоакустичні закони та вчені, що їх дослідили.
89. Лінійні і нелінійні властивості слуху.
90. Двоканальна стереофонія в системі X/Y. Практика запису, розташування мікрофонів.
91. Поняття про музичний та акустичний баланс.
92. Поняття про просторові і багатоканальні системи запису і відтворення звуку.
93. Особливості роботи звукорежисера на радіо та в студії звукозапису.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна шкала (від 100 до 200 балів)			
Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
100-124 балів	125-149 балів	150-179 балів	180-200 балів
<p>Обмеженість в опануванні мистецькою культурною спадщиною, недостатня зацікавленість у сучасному кінотелепроцесі. Обмежений діапазон творчої уяви, певна обмеженість мислення. Непереконлива мотивація вибору професії. Нечіткість у висловлюваннях власних думок. Відсутність базових знань у галузі кінотелемистецтва. Відсутність знань з технології звукозапису, техніки та звукового обладнання кіно телевиробництва та студій звукозапису, звукове вирішення фільму тощо. Відсутність знань з історії і розвитку звукорежисерської майстерності.</p>	<p>Наявність певного, але дуже поверхового, загальнокультурного рівня, слабкі та хаотичні знання в галузі історії кінематографу, сучасного кінопроцесу, музики, обмежені знання технології звукозапису, техніки та звукового обладнання кіно телевиробництва та студій звукозапису, звукове вирішення фільму тощо. Демонстрація умінь формулювати художню концепцію, але брак цілісного її здійснення. Посередній рівень самостійного та критичного мислення, допущення неточностей, невпевненість у відповідях. Непереконлива мотивація вибору професії.</p>	<p>Вступник повинен продемонструвати належні знання в галузі історії кінематографу, музики в обсязі, необхідному для засвоєння фахових дисциплін. Достатній рівень самостійного та критичного мислення, вміння логічно та послідовно викладати матеріал. Демонстрація творчої фантазії та певної мистецької уяви. Віра у запропоновані обставини, схильність до імпровізації. Але не достатньо впевнене викладення звукового образу запропонованого матеріалу, мислення переважно стереотипне. Переконлива мотивація вибору професії.</p>	<p>Вступник повинен продемонструвати вияв широких і системних знань у галузі історії кінематографу, сучасного кінопроцесу, музики, технології звукозапису, техніки та звукового обладнання кіно телевиробництва та студій звукозапису, звукове вирішення фільму тощо. Безпомилкове формування основних художньо-технологічних положень з звукорежисерської майстерності. Ґрунтовний аналіз звукошумової партитури фільму та музичної драматургії. Високий загальний культурний рівень вступника та професійна обдарованість до звукорежисерської майстерності. Чіткі відповіді на питання. Оригінальність та винахідливість власних думок, належного образно-пластичного мислення. Наявність і достатній прояв необхідних організаційних здібностей. Переконлива мотивація вибору професії.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зофія Лісса. Естетика кіно музики.
2. Корганов Т., Фролов І. Кіно і музика.
3. Глухов А. Основи звукового мовлення.
4. Ньюэлл Ф. Project – студії.
5. Маньковский В.С. Основи звукооператорської роботи.
6. Нісбет А. Звукова студія. Техніка і методи використання.
7. Ковалгин Ю. А. Стерефонія.
8. Чернецький М. Психоакустичні процесори - що це таке.
9. Виноградов О. Акустика та звукозапис.
10. МакКартні Б. Аудіотехніка для професійних музикантів.
11. Борнс М. Звукорежисерська майстерність: теорія та практика.
12. Бредлі Б. Звукотехніка для аудіоінженерів.
13. Таннер С. Мультимедійні технології в звукозаписі та обробці аудіо.
14. Рязанцев Л.В. «Звукорежисура», Навч. посіб.
15. Домбругова Н. Семіотика саунд-дизайну в кіно. Мистецтвознавчі записки. Театр, кіно та хореографічне мистецтво. Випуск 34.
16. Куш Є. Історична динаміка музичного інструментарію в контексті концепції тембрового простору.
17. Куш Є. Електромузичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури ХХ - початку ХХІ століть.